

ORJUNA

NACIONALISTIČNI ORGAN.

NAROČNINA: za Jugoslavijo: za tri mesece 12— Din.; za celo leto 48— Din.; za inozemstvo je dodati poštino. Ogledi po ceniku. — Posamezna šte. stane 1 Din.

IZHAJA VSAKO NEDELJO!

REDAKCIJA IN ADMINISTRACIJA: Arena Narod. doma. Rokopisi se ne vračajo. — Anonimni dopisi se ne sprejemajo. POŠTINA PLAČANA V GOTOVINI

20. IX. 1908.

Petnajst let bo preteklo prihodnji teden od dneva, ko je slovenska kri orosila tlak ljubljanskih ulic, kri avtohtonih domačinov, ki jo je preli prešerni tujec — gospodar ... Petnajst let od dneva, ko je slovensko ljudstvo po dolgih letih mrtvaškega miru in robskega molka zopet enkrat povzdignilo svoj glas in zahtevalo svojih najprimitivnejših državljskih in človeških pravic.

Krvava žalitev, zadana slovenskemu ljudstvu v Ptuj, je razburila vse Slovence, da so zahtevali v hrupnih demonstracijah od državne vlasti zaščite pred oholo nemškutarsko svojatjo na naši severni narodni meji. Demonstracije so se burno nadaljevale tri dni in vlada je končno odgovorila zahtevam, odgovorila je na način, kakor je bil sploh lasten habsburškim rabljem in hlapcem: Vojaki sovražnega naroda so pod vodstvom objestnega šovinistično-nemškega mladiča streljali v neoboroženo maso naših demonstrantov in kri dveh do smrti zadetih ter šestero težko ranjenih je iztekla na domača tla ter vpila po osveti.

Po tem kajnovem dejanju je vlada izgubila glavo in srdita besnost našega ljudstva je dala ulicam slovenske prestolice prvič popolnoma slovensko lice. Valovi vsenarodnega ogorčenja so pljusnili visoko in pokazalo se je, da stoletja zatirano naše ljudstvo še ni izgubilo popolnoma želje po davno izgubljeni svobodi, da zasramovano stoletja ni izgubilo čuta za krvno žalitev, ki so nam jo povzročile spodnještajerske poturice!

Dvajseti september 1908 je bil dan, ko se je ogorčenje ljudstva proti tuji vladi in tujim oblastnikom razširilo med najširše sloje, ko je prelila kri nedolžnih žrtev marsikomu izmed naših vcepila neizbrisano srdo do nemškega tiranstva. Dvajseti september je eden izmed temeljnih kamnov, oblitih s krvjo, ki smo na nje začeli postaviti stavbo svobode. Marsikakega omahljivca je ta dan pripeljal zopet v naročje domovine, zveste sinove pa je utrdil v srdu, da so s tem večjo vneto delovali proti tujemu robstvu.

Dan septemberskih žrtev je praznik našega mesta, spomin na čase, ko nam je gospodarila z blcem in puško ostudna svojat renegatov, ki v njenih očeh nismo bili ljudje, marveč psi!

Glasi memento je dvajseti september tistim elementom, ki rujejo proti naši svobodi, elementom, ki so aktivno sodelovali pri pobojih naših ljudi v Ptuj, da prenehajo s svojim delovanjem in da naj bodo veseli, da lahko žive v miru med nami, kljub svoji grešni preteklosti.

Petnajst let je preteklo od tistih dni, toda spomin nam je svež in živ, naj gleda nemčurstvo, da mu ne odplačamo njegovih zločinov po zasluženi!

Trupli Adamiča in Lundra počivata v svobodni jugoslovanski zemlji, ki sta zanj mladeniča prelila svojo srčno kri in izdihnila svoje mlado življenje. Osvobođenje pa še ni dokončano, dokler se predrno giblje na naši meji nemčurstvo, ki je vzrok nasilne smrti teh dveh mladeničev.

Zato bomo ostro pazili, da se to gibanje ne bo razpaslo; to smo dolžni dobrobiti naroda in države, to smo dolžni septemberskim žrtvam in pri njih spominu se bomo vedno spominjali, da severna meja še boli...

Slava in čast spominu Lundra in Adamiča, žrtvama nemškutarske samopašnosti in avstrijskega tiranstva!

Temeljna razlika med nami in med strankami.

Boj strankarstvu! To je geslo, ki se danes razlega iz vseh naših orjunaških vrst. Kakor nihče drugi, smo mi Orjunaši spoznali, da vse naše notranje in zunanje zlo prihaja od naših strank, od našega strankarstva. Strankarstvo je postalo v naši državi pravzaprav tista os, krog katere se vse suče. Narodni, državni, stanovski in nešteti drugi interesi so danes potisnjeni daleč za strankarske. Za strankarstvo se med seboj sovražijo in tepejo taki ljudje, ki bi po svojih narodnih, stanovskih in drugih interesih najbolj spadali skupaj, za strankarstvo si ljudje kradejo poštenje, se ubližajo. Najbolj žalostno pri tem pa je to, da vsi ti ljudje pravzaprav ne vedo, kaj je stranka danes pri nas, ne vedo, da oni, čeprav pravijo, da so pristajali te ali one stranke, pravzaprav niso stranka, ampak samo privrsek gotove maloštevilne klike, ki vodi to stranko in se smatra tudi za to stranko. Po vseh pravihlikih demokracije in parlamentarizma, na katerih so zgrajene stranke, bi vodstva strank morala biti tu radi stranke; radi ljudstva, ki tvori stranko; toda v resnici je danes pri nas popolnoma

drugače. Voditelji današnjih naših strank so mnenja, da so te stranke tu radi njih, zato da pomagajo njim do gotovih osebnih in klikarskih dobičkov. Ogledimo si samo naše stranke v Sloveniji in videli bomo takoj, da jih vodijo maloštevilne skupine ljudi, ki ob volitvah vse mogoče obljublajo svojim volilcem, ko so izvoljene pa skrbje le zato, da sebi napolnijo žepce. Če jim to uspe — in uspe jim pri nas vedno — potem eksploatirajo dalje te stranke in čez nekaj let opazijo pristaši teh strank, ki so sami zaman čakali na izpolnitev obljub voditeljev, da so ti voditelji med tem postali upravni svetniki raznih bank, posestniki raznih dobičkanosnih podjetij, vil, avtomobilov itd. In vendar so naši ljudje še strankarji in vendar še dalje robujejo in kulučijo »strankam«, to se pravi — klikam.

Mi Orjunaši smo se dvignili nad klike in nad strankarsko maso. Ker sovražimo današnje strankarsko nemoralno, našemu pokretu nismo dali ime stranka, ker bi s tem samo povečali število nemoralnih družb za eksploatacijo ljudstva. Mi smo organizacija, ki stoji izven in iznad

strank, toda ne morda tako, da bi s tem izključevali samostojno udeležbo pri volitvah ali pa prevzete vlade v svoje roke, ker se predobro zavedamo, da naših ciljev, ozdraviti in preporoditi naš narod in našo državo sploh drugače ne bi bilo mogoče uresničiti. Tudi mi bomo šli, ko bodo naši temelji dovolj močni v volilno borbo, tudi mi bomo postavili svoje lastne volilne liste, tudi mi se bomo borili za državno oblast, čeprav naša pot do tega cilja ni popolnoma identična s poti katerih se poslužujejo stranke in nam radi tega tudi ni in nam nikdar ne bo na tem, da bi si osvojili večino volilnih kroglic, velika pa je razlika med nami in med strankami v tem, zakaj hočemo v parlament in zakaj hočemo dobiti v svoje roke državno oblast.

Vse naše današnje stranke brez izjeme so samo klike in za volilne kroglice in za državno oblast se bore zato, da bi pač vladale, da bi prišle do ministrskih foteljev in s tem do osebnega in klikarskega blagostanja. Vse kar store v slučaju, da se jim to res posreči, je to, da spravijo razen sebe h koritu še nekaj svojih najljubših prigančev. Masa njihovih pristašev ne dobi ničesar, zanj se s tem da »njihova« stranka zmaga — nič ne spremeni. Pri nas je to drugače. Za nas se tam, kjer za druge končuje, komaj začena pravo delo. Za nas je dosega poslanskih in ministrskih mest komaj prva etapa do ustvaritve in izvedbe našega programa, ki je — odstranitev današnjega kvarnega strankarskega sistema in vzpostavitev novega, ki bo za vselej onemogočil strankarstvo in vse njegove kvarne posledice, korupcijo, gnulobo itd. Mi nočemo na vlado zato, da bi tam ostali, da bi tam obsedeli, postali upravni svetniki bank, lastniki dobičkanosnih podjetij, vil in avtomobilov, ampak zato, da bomo od tam sploh pregnali strankarstvo. Od dosege državne oblasti vodi naša pot do razpusta sedanjega strankarskega parlamenta in razpusta sploh vseh strank ter do ustvaritve novega demokratičnega reda, ki bo slovel na stanovskem principu. Naš cilj je vzpostaviti stanovskega parlamenta, ki bo enkrat za vselej onemogočil neprilodno strankarstvo, koruptno klikarstvo in profesionalno političarstvo. Ne več stranke, stanovi naj volijo svoje zastopnike, svoje poslance in naj jih pošiljajo v parlament.

Naša ideja ni nova, čeprav smo mi prva politična skupina, ki jo postavlja na čelo svojega programa. Ta misel se pojavlja danes že po vseh demokratičnih državah, povsod, kjer ljudje prihajajo do spoznanja, da sedanjim strankarstvom ni več mogoče dalje, da vodi to strankarstvo v pogubo. Zelo močan pokret v tej smeri se pojavlja v Franciji, pa tudi v Belgiji, Angliji, Avstriji in drugod vstajajo apostoli, ki oznanjajo to novo demokratično rešilno vero. V tej veri pa je obenem tudi rešitev v dolgih in mučnih razrednih bojih, ki niso in nikoli ne bi dovedli do izboljšanja splošnih razmer ali pa izmirjenja stanov. Gotovo razred se lahko tu ali tam dokopple do absolutne vlade, bodisi naravnim putem ali potom revolucije, toda njegova oblast — razredna diktatura koristi pač njegovi skupini ne pa ostalim razredom, ki so prikrajšani za svoje pravice in ti zapostavljeni se postavijo v bran proti uzurpatorju in ga prej ali slej vržejo. Ta borba porabi mnogo narodovih sil, koristi pa ne donaja nikake. Stanovsko parlamentarno zastopstvo izključuje razen strankarstva torej tudi kvarljive in brezplodne razredne in stanovske borbe. V stanovskem parlamentu, kjer so

zastopani vsi stanovi enako, kjer je izključena tudi vsaka kvarna majorizacija, se rešujejo vsa vprašanja absolutno sporazumno in pravično za vse stanove, torej za ves narod, ki tvori državo. Izključeni so strankarski kompromisi v škodo celote, izključeno je podkupovanje, izključena je vsaka korupcija.

Tudi pri nas v Sloveniji in sploh v Jugoslaviji se danes čuti v vseh stanovih močno nerazpoloženje proti nenaravnemu strankarstvu, ki tlači v eno vrečo ljudi najrazličnejših interesov. V delavskem stanu se povsod čuti želja po skupnosti, v kmečkem, uradniškem, trgovskem, obrtniškem ravno tako in tudi v vseh drugih. Želja vseh teh, čeprav

se danes tega morda še ne zavedajo, pa je združena, oziroma se združuje v stanovskem zastopstvu, v naši misli! Zato je gotovo, da bodo vsi stanovi, ki žele, da bi bili končno vendar enkrat pošteno zastopani pri določevanju državnih smernic, z veseljem pozdravili naš program in pomagali Orjuni do dosege njenega cilja. Pot do dosege tega cilja pa vodi preko sedanjega strankarskega parlamenta in vlade. To je poleg raznih drugih razlik temeljna razlika med Orjuno in med strankami, zato upamo, da bo sedaj naša javnost razumela naš pokret in zavzela napram nam tisto stališče, katero ji narekujejo njeni lastni interesi.

DR. K. C.:

K razvoju Orjune.

V divni naši Dalmaciji so se zbrali nekateri mladeniči in so v svoji ljubezni do naše domovine, osnovali organizacijo jugoslovenske omladine. Najprej je imela ta omladinska organizacija popolnoma lokalni pomen — čuvati Dalmacijo od sovraga — Italijana.

Ti mladeniči pa niso takrat niti najmanj mislili, da se bo ta pokret tako razširil. Ti mladeniči so v svoji idealni ljubezni do domovine ustvarili program, ki je vseboval toliko idealov in toliko mladeniške moči, da je moral ugajati vsakemu pravemu domoljubu. In tako je nastala iz omladinske organizacije »Organizacija Jugoslovenskih Nacionalistov«, ki je danes že važen faktor v naši državi, s katerim morajo hočeš nočeš računati tudi oni, katerim to ni ljubo.

Danes imamo nebroj članstva, treba je torej, da enkrat jasno pove-mo, kaj smo in hočemo.

Eni nam predbacivajo, da smo privrsek stranke, drugi, da smo Velikosrbi, tretji, da smo razbojniška druhal in končno, da smo kapitalisti.

Da nismo privrsek stranke je evidentno že iz sledečih razlogov. Orjuna ni pokret, ki bi hotel podpirati eno ali drugo stranko, ker so vse gnile in koruptne, da bi bilo škoda radi par koritarjev napraviti le en sam korak. Orjuna gre svojo lastno pot, ki vodi do očiščenja naših notranjih in zunanjih razmer in do upostave nacionalne vlade. Katero pot bo pri tem hodila je postranska stvar, rabila pa bo že tako, da gospodom v Beogradu ne bo mogoče rabiti proti njej kakih zakonov o zaščiti države. Obratno pa tudi ni stranke, ki bi nas podpirala. To bi bilo sploh absurdno; kako naj gnul steber podpira čvrsto stavbo?

Predbacivati nam, da smo Velikosrbi, je istotako neumno. Stojimo na stališču enakopravnosti vseh treh plemen. Hočemo imeti Jugoslavijo, ne Velike Srbije, velike Hrvat-ske, ali pa male Slovenije! Razvidno

je to tudi iz tega, ker se bojujemo ravno tako, kakor proti slovenskim in hrvatskim tudi proti srbskim separatistom. Žalostna usoda je hotela, da je doprinesel za to dokaz najboljši naš član Filipović s svojim lastnim življenjem.

Razni nasprotniki nas zopet blatio, da smo razbojnik, ker rabimo kadar je potrebno tudi fizično silo. To je res, ampak radi tega še dolgo nismo razbojnik, ker če že rabimo fizično silo, jo rabimo le takrat, ko vemo, da je to edina pot do dosege idealnih namenov. Skoraj bi bilo umestno priporočati še mnogo več uporabljanja fizične sile, kakor doslej, ker imamo na našem narodnem in državnem telesu mnogo bolnih udov, ki bi jih bilo treba — amputirati.

Očitki glede kapitalizma so zopet jako neumni in neosnovani. Naše organizacije se borijo vedno s pomankanjem denarja in samo članarina in skromni doprinesi članstva vzdržujejo in financirajo naš pokret.

Sedaj pa povemo onim, ki nam vse to očitajo tudi razloge zakaj to delajo.

Ti očitki prihajajo od voditeljev raznih strank. Imenovati vse te stranke bi bilo skoro nemogoče, ker imamo nebroj takih okuževališč našega naroda in države. Izkoriščevalci strank so tisti, ki nam vse to predbacivajo, ker se boje za svoja korita. Zato ravno hočejo na vsak način diskreditirati naš pokret. Vedo pač dobro, kako naglo in opasno zanje se je in se še širi. Vsaka stranka pa rabi proti nam tiste očitke, ki so najbolj nasprotni njeni ideologiji. Sicer pa tudi strankarji in stranke vedo dobro, da smo čisti in ravno radi tega tembolj nevarni — zanje.

Orjunaši, ne dajmo se varati, delajmo vztrajno in požrtvovalno naprej, da pride čimprej dan zmage in očiščenja.

Wrigleyjevi žvečilni gumi bonboni (CHEWING GUM)

Z žvečenjem teh prvovrstnih originalnih ameriških gum bonbonov Wrigley si prihranite mnogo denarja in dosežete sledeče učinke: Pospešuje prebavo. Odstrani željo. Odstrani slab usten duh. Ščiti telo pred utrudljivostjo in zaspanostjo. Varuje zob pred gnulobo in jih obdrži zdrave. Pospešuje slino. Prihrani se alkohol in tobak. — V službi ni dovoljeno kaditi in so torej najboljše nadomestilo »WRIGLEYJEVI ŽVEČILNI GUMI BONBONI«.

Dobijo se povsod in pri generalnem zastopstvu:

Drogerija „ADRIJA“
LJUBLJANA, Šelenburgova ulica šte. 5.

LJUBLJANA, Mestni trg 5

O. BERNATOVIC

KONFEKCIJSKA TRGOVINA

CMD. v jugoslovenskem Ptuj.

Manifestacija Orjune po ptujskih ulicah. — Pozdrav brata Reharja skupščini. — Konferenca zastopnikov Orjuna.

V soboto, 8. t. m. se je vršila v jugoslovenskem Ptuj 34. redna velika skupščina naše stare in zaslužne Ciril-Metodove Družbe. Skupščina je bila mnogo večjega pomena kakor druge, ker je ž njo bila oprana sramota nanešena družbi in našemu narodu pred 15 leti, dne 13. septembra 1908. Takrat so prišli zastopniki naše CMD. v ponemčeni Ptuj, v nemčurski Pettau, da se mirno porazgovore o nalogah v bodočem letu, da v zaprti dvorani »Narodnega doma« premerijo in preštejejo svoje vrste. Opita in nahujšana nemška in nemčurska sodrga pa jih je napadla, pretepla, obmetala z gnjilimi jajci, opljuvala in ozmerjala. Bil je to dogodek, ki je bliskoma odjeknil po vsej naši ožji domovini. Povsod, v vseh naših mestih, trgih in vaseh se je dvignil naš prebujeni življenjski in napovedal neizprosni boj nemškemu barbarstvu in oholi Avstriji. V Ljubljani je prišlo do znanih krvavih dogodkov, pri katerih sta izgubila življenja dva mlada nacionalista — Lunder in Adamič.

Toda borba, napovedana takrat Nemstvu in Avstriji ni več ponehala. Iz nje so izšli najboljši naši borci za nacionalno svobodo, v njej so črpali svoje moči naši omladinci, Endlicher in drugi ter oni naši ljudje, ki so nekaj let pozneje prelivali kot jugoslovanski dobrovoljci svojo mučeniško kri v Dobruddži, na Ceru, Kajmakčalanu in po vseh prostranosti boljših poljanah sveta. V tej borbi je bil tudi začetek našega pokreta, ki se je po osvobojevanju izkristaliziral v Orjuni.

V soboto smo torej v Ptuj slavlili znamenito obletnico, obletnico onega dogodka, ki se je iz trpljenja izpremenil v srečo, iz prokletstva v blagoslov. Slavili smo jo ne več v nemčurskem Pettau, ampak v našem jugoslovenskem Ptuj. Ta Ptuj tudi danes sicer še ne izgleda tako kakor bi moral, poskrbeli pa bomo kljub nasprotni volji sedanjih vlastodržcev, da se bo zgodilo kar se zgodi mora. Ptuj je bil tega dne odtel v slavnostno zunanost. Slovenske hiše in javna poslopja so bila okrašena z narodnimi in državnimi zastavami, na kolodvoru pa je pričakovala goste, ki so prispeli z vlaki, peštra množica, med katero se je odražala lepo akcijska četa ptujске Orjune z bratom Orožnom na čelu ter četa Sokolov v kroju. Po odsviranju slovenske himne je došlo narodne boritelje pozdravil tajnik ptujске podružnice dr. Gosak, ki je pozdravil tudi Orjuno in Sokole, nato pa so govorili še župan Lozinšek, podžupan Blažek, polkovnik Božič in ga. dr. Tavčarjeva.

Po sprejemu se je razvila velika povorka, ki je ob sviranju Narodne godbe, prepevanju narodnih pesmi in vzklikanju obhodila mesto. Na čelu Orjune je korakal brat Rehar v uniformi. Naši člani so burno vzklikali jugoslovenskemu Ptuj, Jugoslaviji, mlademu prestolonasledniku ter demonstrirali proti nemčurjem, ki niso izvesili zastav in se poskrili. Iz občinstva, ki je stalo ob strani, je bilo čuti mnogo vzklikov »Živio Orjuna!« Spreveda so se udeležili tudi Orjunaši iz Maribora, Polenšaka in od drugod ter tako pokazali, da Orjuna tudi v Ptuj še živi, kljub prepovedi in preganjanju. Pred »Narodnim domom« je govoril prof. dr. Komljanec o zgodovini »Narodnega doma« ter o dogodkih pred 15. leti. Manifestanti so se nato razšli, delegati pa so se podali v gorenjo dvorano k skupščini, katero je otvoril prvomestnik g. Andrej Senekovič, spominjajoč se dogodkov 13. septembra 1908, dela družbe pred voj-

no in omenjajoč njene sedanje in bodoče naloge. Nemci in Madžari na severu dvigajo zopet glave in treba bo novih trudov, novih naporov in žrtv, na družbo gledajo pa tudi naši trpini v Istri, Trstu, na Goriškem, Koroškem in Burškem.

Kot zastopnik velikega župana ljubljanskega je pozdravil skupščino dr. Vodopivec, ki je v svojem plehekem govoru, o katerem poročamo tudi na drugem mestu — polemiziral z Orjuno. Lepo je pozdravil skupščino tudi okrajni glavar ptujski g. dr. Pirkmajer. Prečitani so bili še pozdravni brzojavi, na to pa so sledila poročila tajnika, blagajnika in nadzorstva, ki so bila vsa z odobravanjem sprejeta. Družba je imela lani 799.759 Din dohodkov ter 1.059.699 Din izdatkov. Primanjkljaj je pokrila iz izkupička za prodana posestva, ki je znašal 326.605 Din. Pri volitvah so bili izvoljeni večinoma stari funkcionarji, na novo so prišli v vodstvo le trije, in sicer Fr. Jamšek, Viktor Rohrman in profesor Virbnik. S slučajnostmi je bila skupščina zaključena in vršil se je nato v spodnji dvorani skupni obed.

Pri skupnem obedu je pozdravil prvomestnika Senekoviča in skupščinarje predsednik ptujске podružnice g. dr. Jurtele; ga. dr. Horvatovala je izročila ge. dr. Tavčarjevi krasen šopek. Hčerka g. dr. Gosaka pa dr. Žerjavu torto s klobukom v znamenju za onega, katerega so mu Nemci ukradli pred 15 leti, dr. Pirkmajerju pa rožnata očala v znamenju za istotako takrat razbita prava. Govorili so dalje še akademik Sluga, podžupan Blažek, dr. Žerjav, dr. Pirkmajer in naš mariborski predsednik brat Radivoj Rehar.

Brat Rehar je pozdravil skupščinarje v imenu naše organizacije. Omenil je, da je bila CMD. tista, ki je že pred 40 leti začela buditi narodno zavest v naših ogroženih krajih in da je ravno napad na njene funkcionarje pred 15 leti, ki je imel za posledico znane ljubljanske dogodke, na novo prebudil našo nacionalno zavest, ki se je stopnjevala do jugoslovenskega revolucionarnega pokreta med mladino ter zadobila najvišji izraz v Ivanu Endlicherju in dobrovoljcih, ki so bili predhodniki Orjune. Organizacija Jugoslovenskih nacionalistov je izšla iz te borbe in stoji danes trdno na straži, da očisti in obrani naš narod in našo državo. Orjuna se bori na drugem polju in na drugačen način kakor CMD., vendar pa je stremenje pri obeh isto. Posebno pa je še pozdravil Ptuj, ki je bil cela stoletja strpin slovenskega Maribora in ima tudi danes enake boli in enake težnje. Žalostno pa je, da je vlada ravno v teh dveh mestih ukinila Orjuno, čeprav tega nikjer drugje ni storila. Toda mestni nacionalisti se tudi danes ne strašijo persekucij, kakor se jih niso v Avstriji, oni delajo dalje in bodo delali, dokler ne bodo doseženi cilji, katere so si postavili, dokler tudi Maribor in Ptuj ne bosta do zadnje žilice prepojena z jugoslovensko idejo. V to ime naj živi CMD. in naj živi Orjuna! Našemu govorniku so navzoči burno ploskali.

Po banketu se je vršila v Mestnem parku ljudska veselica. Zvečer je brat Rehar oddržal konferenco z navzočimi zastopniki ptujске, mariborske, polenšške, šostanske in blejske Orjune, na kateri se je razpravljalo o vzpostavitvi organizacij v Ptuj in Mariboru, o nedeljskem sestanku v Ljubljani in o kongresu v Splitu.

Jugoslovenska misel je ta dan slavila v jugoslovenskem Ptuj svojo zmagovalno.

Predavanje o avstrijskih ječah in taborih.

V sredo, dne 19. t. m., torej na predvečer 15letnice septembskih dogodkov, se vrši v Ljubljani zanimivo predavanje, kakršnega še nismo imeli prilike videti. Profesor Havelka iz Prage, ki je bil med svetovno vojno preganjan in zaprt skupaj z jugoslovanskimi političnimi preganjalci, je zbral okoli 200 fotografij, ki predstavljajo prebivalce in dogodke po avstrijskih ječah in taborih. Fotografirani vsi bili mogoče, ker se je Avstrija bala, da ne bi svet preveč spoznal njene kulture. Vendar se je tu in tam posrečilo skrivati dobiti aparat in tako ovekovečiti razne prizore »ad maiorem Austriae gloriam...« Čehi so po vojni marljivo zbirali gradivo te vrste, da so ga pokazali pred svetom. Tako je prof. Havelka zbral serijo slik, ki bodo pojasnjevale predavanja. Prof. Havelka je bil pred vojno v Sibiriji in se je vrnil na počitnice domov leta 1914., ko je izbruhnila vojna. Naravno je bilo, da so ga smatrali

za »nevarnega«, posebno ker se je upal celo javno predavati o Sibiriji. Bil je tri leta v raznih ječah in taborih, posebno v Raschaku, kjer je mnogo dobrega storil za naše begunce, ki so bili tam v taboru. Pozneje je bil vojak-prostak in je služil skupaj z našimi »p. v.« Zdal je sekijski svetnik v Pragi. Izdal je lepo knjigo »Otroci mučeniki«, kjer popisuje bedo in trpljenje otrok v taborih. Tako bo njegovo predavanje, ki ga bo slovensko tolmačil dr. Iv. Lah, vsestransko zanimivo in nam bo vzbudilo spomin na dogodke, ki bi jih nekateri zelo radi pozabili. Predavanje bo pojasnjevalo 200 skioptičnih slik. Vstopnina: sedež 5 Din, stojšče 2 Din za pokritje stroškov. Predavanje priredi Česka Obec. Prof. Havelka predava potem isto predavanje v Zagrebu. Ljubljansko nacionalno občinstvo bo gotovo polnoštevilno obiskalo to predavanje. To bi bila obenem proslava septembskih dni.

Nemčija na razpotju.

Ob spomeniku padlim v Damvillersu je 9. t. m. imel Poincaré velik političen govor, v katerem je označil položaj Nemčije z besedami: »Nemčija na razpotju.« Ena pot vodi v isto smer kot dosedanja, vodi v neizbežen polom, druga pot pa je tista, ki bi si jo mogla Nemčija izbrati že l. 1919, namreč po izpolnitvi obveznosti v novo življenje. Kaj bo storila?

V Versalskem miru, ki je zaključil svetovno vojno, se je Nemčija kot povzročiteljica vojne zavezala, poravnati vsi škodi, ki je bila povzročena vsled vojnihih akcij; Reparacijska komisija, ki je prevzela nalogo oceniti škodo, je ugotovila znesek 132 milijard zlatih mark, ki naj bi jih Nemčija plačala po načrtu (z dne 1. maja 1921) v treh oddelkih in sicer: do 1. maja 1921 20 milijard (skupina A), potem 30 milijard in kar ostane od skupine A (skupina B) in končno 82 milijard (skupina C), ki jih plača Nemčija šele, kadar ugotovi Reparacijska komisija njeno plačilno zmožnost. To so suhe številke. Ožive pa, če pregledamo posamezne postavke tega računa. In tu najdemo našeto vse gorje, ki ga je nemška furija od 1914 do 1918 prizadejala svetu: masakri, umori, plenjenja, kontribucije, konfiskacije, potapljanje trgovskih ladij, sistematično rušenje premožnosti, cest, železnic, tovarn, poslopij, sistematično uničevanje vinogradov, gozdov, polj, sadovnjakov, zastrupljanje vodnjakov, uporaba prepovedanega orožja, mučenje ranjenecov in ujetnikov itd., itd. Za vse to trpljenje, za vsi kri, za milijone življenj, za vse kosti, ki bežijo Evropo od frankoskih poljan, do Alp in našega Krasa, do alpskih vrhov, Karpatov in ruskih nižin, za vse vdove in sirote, za vse solze, za vse te žrtve naj bi Nemčija, ki je v svojih megalomaniji pod geslom: »Macht geht vor Recht« udrila v Belgijo in Francijo, hoteč nastopiti pot do — svetovnega imperija, ki je vojno zakrivila, plačala 132 milijard mark, da se popravi, kar se popravi da. In kaj je storila Nemčija? Poraz, ki jo je zadel, bi mogel iztrežniti tudi sicer trmast in neokreten narod: bil je takrat čas, ko bi morala in mogla Nemčija uvideti blaznost svojih načrtov, svoj padec od »Deutschland, Deutschland über alles« do premagane države, zasovražene od vsega sveta. Nemčija bi morala vsaj spoznati nov položaj, ga upoštevati ter ujemati primerno usmeriti kurz svoje politike. Podpisala je sicer mirovno pogodbo, ki ji nalaga omenjene obveznosti, obenem

pa začela brezobzirno in brezvestno gonjo proti mirovni pogodbi in prevzetim obveznostim. In vsa javna uprava, vse časopise, vse organizacije so pridigale narodu od dojenčka do starca o krivici, ki se godi Nemčiji ter — da, o tem s posebno naslado — o revanži! Narod je verjel, saj rad verjame vse, kar dobrika njegovim skritim željam — in vsa Nemčija se je tresla kesa in jeze nad »krivico«, ki se ji godi. Tako je prišlo, da nemški narod ni izpregledal, da ni bila oživetvorjena ena najdragocenejših pridobitev svetovne vojne. In na to je zidala nemška diplomacija, ki je ostala istega duha kot prošla predvojna, svoje načrte o upostavitvi predvojne Nemčije z njeno vojsko, mornarico, trgovsko in vojno, s kolonijami v Afriki in Aziji... Prvi cilj njene notranje in zunanje politike, najvažnejše in najneposrednejši je bil pa onemogočitev reparacij, ki niso pretele samo občutno obremenitvi domačih financ, temveč — in to je, kar je najhujše — pomoči razrušeni Franciji zopet na noge ter ji zaceliti globoke rane. Začela se je igra, brezvestna in nevarna, pa tudi usodna za desetletja nemške zgodovine. Od decembra 1921 se je začela Nemčija obotavljati s svojimi dajatvami, trobeč v svet svojo revščino in nezmožnost (vsa industrija je bila polno zaposlena!). Svojo igro je nadaljevala vse leto 1922 proseč za moratorije. Vse leto 1922. ni plačala v gotovini nij pare in v dajatvami v naravi je ostala na dolgu tako, da znaša skupna vrednost izvršenih reparacij — 6 milijard mark. Reparacijska komisija je, upoštevajoč gospodarsko kapaciteto Nemčije v vsakem oziru, ugotovila, da je Nemčija krivdoma v zamudi. Nemčija namreč nalašč ni hotela dobavljati od Reparacijske komisije ji določenih množin dajatev v naravi (šlo je za telefonske drogeve, les in premog), hoteč s tem izzvati konflikt, porabiti neednost antante ter se na ta način izmakniti nadležnim obveznostim. Pa se je temeljito uračunala: Francija je oprta na tekst mirovne pogodbe in sklep Reparacijske komisije, v prvi vrsti pa na svoje terjatve napram Nemčiji segla po represalijah in samopomoči: 11. januarja 1923 je ukorakala francoska v Porurje.

Nemčija tako energične geste ni pričakovala. Nezmožna za odpor z orožjem je začela pripovedovati vsemu svetu o nezaslihani krivici in o kršitvi mednarodnega prava. (Kako lepo, če se sklicuje Nemčija na pravo! Kaj pa Belgija l. 1914.?)

Posebno vsiljivo je trkala na vrata Severoameriške Unije, proseč jo za intervencijo. Pozneje je, hoteč izbiti precej občutne razpoke o antanti, izvirajočo iz divergence interesov, skušala Anglijo, ki ji prestiž Francije o evropskih zadevah ni kaj posebno prijal, pridobiti za se. Ker ji te akcije niso prinesle zaželenega uspeha se je Nemčija oklenila boja v obliki pasivnega odpora v Porurju. Zopet nova pridobitev trmoglave in neuvidevne nemške politike, ki je privedla svoj narod skoro v katastrofo. Francija pa je, zavedajoč se svoje formalne upravičenosti po mirovni pogodbi in potrebnosti ter upravičenosti učinkovite represalije proti izigravanju svojih pravic s strani Nemčije, s krepko roko vzela si zastavo za svoje pravice. In uspeh ni izostal. Brezglava politika in notranje razmere so dopolnile to, kar je dosegla Francija z zasedbo Porurja: Nemčija se je opazila na robu propada in je — vendar nekaj — izpremenila svoj dosedaj arogantni — ton v pregovorih s Francijo, izjavlja, da bi morda razpravljala o ukinitvi pasivnega odpora v Porurju, kar je francoska conditio sine qua non za začetek pogajanj o reparacijah.

Nemčija je na razpotju. Katastrofa, ki jo je zadel, je občutna in bo morda vendar uklonila nemško trimo. Položaj je v mnogočem sličen onemu l. 1918. Gospodarski polom, rovarjenje levičarskih elementov, štrajki in popadi, neznošna beda širokih plasti naroda, vse to bi moglo ustvariti učinkovit nagib za izpremembo mentalitete širokega naroda in revizijo dosedanjega političnega kurza. Zopet se nudi Nemčiji prilika nastopiti pot lojalnega izpolnjevanja mirovne pogodbe, kar more edino i spasiti Nemčijo i ustvariti v Evropi mirno sožitje naroda.

Nemčija je na razpotju in Francija ji je kašipot. S. B.

Olje za pisarniške stroje.
THE REX CO., Ljubljana.

V 45 VRSTAH

se izdelujejo testenine »PEKATE-TE«. Nekaterim ugajajo debeli, drugim drobni makaroni, tem vrvice, onim polži itd., vse pa so tečne, redilne in tako okusne da jih vsepovsodi hvalijo.

Premog
Drva
Oglje

Excelsior - cement
1^a strešna lepenka
najboljši! // najcenejši!

„Impex“
Ljubljana, Krekov trg št. 10
Telefon 70, 349.

Pooblaščen dobavitelj vseh uniformskih potrebščin Or. Ju. Na.

PETER CAPUDER, LJUBLJANA

Vidovdanska cesta šte. 2.

Zahtevajte brezplačen cenik, navočila za mero in plačilne pogoje.

Razvitje prapora na Rakeku.

Širom naše mile domovine se množe prekrasni prapori Orjuna. Dne 8. t. m. je praznovala naša obmejna Orjuna na Rakeku svojo slavo s svečanim razvitjem prapora. Vedro jutro je pomnožilo goste, ki jih je brat predsednik Čop preprosto, toda iskreno sprejel, da se radujejo z njim nad sijajnim uspehom naše organizacije.

Sam akt blagoslovljenja in razvitja se je vršil pred kolodvorom na vrlo slovesen način ob asistenci g. prote Jankovića. Zastopane so bile številne organizacije s petimi bojnimi prapori in oblastnim odborom.

Ob 10. uri so prinesle nežne, beooblečene deklice svetinjo rakovške Orjuna na vzvišen prostor. G. prota Janković je pričel z blagoslovom ob kumovanju gospe Deklevo-ve in Gornikove in zaključil sveto opravilo s sledečim govorom:

Draga braco i sestre!

Organizacija Vaša pozvala me je da Vam danes osvetim Vaš društveni barjak. Tome časnom pozivu ja sam se rado odazval i pomoću Božjom i zajedničkim našim molitvama izmolismo od Boga blagoslov Njegov na Vašu društvenu zastavu. Sada Vas molim, da mi za nekoliko minuta pokazete Vašu pažnju. **Pravilo** je da velikim epohalnim događajima predhode veliki društveni potresi. **Istorija** nam svedoči, da je skoro uvek iz plamena i krvi nicalo novo društvo sa novim idejama, koje su ga hranile i nosile njegovom cilju. **Jedan od takvih epohalnih događaja** završen je pred našim očima, a drugi novi odpočet.

Sveti rat izmenuje se kartu Evrope, i iz prošle ljudske krvi iznikla je naša nova Kraljevina. **Mi** savremenici bili smo učesnici na velikoj svetovnoj pozornici, u kojoj je mala Srbija igrala jednu od vrlo vidnih uloga, u kojoj je ona, izmrcvarena i iskrvavljena, posrta i padala, dok naposljetku nije dočekala današnje dane. Nacionalni san ispunjen je, suze i uzdasi prestali su, i oko nas otkločio je novi život.

Lepa naša Kraljevina — Jugoslavija — prikupila je oko sebe svu svoju decu. Njej su podjednako mila imena njihova, pa zvali se oni Slovenci, Hrvati ili Srbi. **Pa ipak Nju**

nešto mori, jer na njenom materinskom licu, pored osmejka i nježne ljubavi prema deci svojoj, vide se ispisane i brazde tuge, jer ona žali, što se braća dovoljno ne poznaju i što s nepoverenjem prilaze njezinom majčinom zagrljaju. **Da bi ovu tugu** na majčinom licu izbrisali, uzeli su naši Jugosl. Nacionaliste na sebe ove nove dužnosti, prema majci otačbini svojoj. **Zajedničkim silama** nastoje oni, da sruše svaku preponu koja nas deli i razdvaja, i da **postanu apostoli i nosioci** našeg potpunog narodnog jedinstva, jer je očigledno za svakog, da tri imena ne predstavljaju tri razna naroda, no tri mila brata — rođena i odnjihana na krilu jedne majke, kao što i pesnik kaže:

»Oj Slovenci, Srbi i Hrvati,
Svejedno je kako će nas zvati —
Mi smo mila braća iz davnina,
Jadna nam je naša domovina.«

Da ovo objasne zavedenim narodnim masama, i da dokažu, da samo u međusobnom našem poverenju i ljubavi prema zajedničkoj našoj domovini, leži i naša budućnost, stavila je u svoj cilj naša nacionalistička omladina, **jer je svesna, da samo sa takim radom može sa poverenjem sačekati** nove događaje i izvršiti zlatni period naše Jugoslav. Kraljevine. **Osim toga uzeli ste vi sebi u zadatak**, da toj zagrljenoj braći pokazete i pravac kuda treba u buduće budnim okom gledati, **jer borba još nije prestala. Imamo još suseda** koji misle, da je naš narod zaspao i zavađen, te da mogu nepažljivo kidati komade od našeg narodnog tela.

Vi, braćo i sestre, hoćete još i da radom vašim utešite i onu našu braću i sestre, koja još nisu pod majčinom krilom, i da im snage date, da ne klону, jer ste vi sa njima, i da barjak koji danas osvetismo ići će pred Vami. **Znak ovaj nek bude svetinja najveća**, jer slava Njegova, slava je Vaša.

Cestitajući Vam današnje slavlje, želim da zastava vaša ponosno se vije na ponos mile nam domovine a sreću i korist troimenoga jedinstvenoga naroda našega.

Ob sviranju državne himne in gromu bomb je nato razvil oblastni

predsednik inž. Kranjec prapor, ki so ga kumice okrasile s krasnim vezanim trakom.

Dragi bratje, mile sestre!

Z nebrojnimi žrtvami in strašnim trpljenjem je bila ustvarjena ta država, v kateri mi sedaj živimo, uživajoč zlato svobodo. Po širnih bojnih poljih trohne kosti onih, ki so položili vse svoje na oltar domovine. Vsi ti naši najboljši pa so to storili, da bode celokupen naš jugoslovanski narod svoboden v bratski ljubezni, sam svoj gospod na svoji zemlji. Zapustili so nam težko oporoko, kajti ni še svoboden jugoslovanski rod, še žive stotisoči tam preko Javornika v robstvu in trpljenju. Pozabili smo na oporoko, začeli smo se v slepi strasti prepirati med seboj in zagrešili s tem robstvo svojih bratov.

Orjuna je sprejela s krvjo pisano oporoko in prisegla, da prej ne bode mirovala, dokler ne bode uresničena zadnja želja naših najboljših. **Edinstvo in ljubezen v državi, pomoč in svoboda bratom v robstvu.** Zastražiti hočemo našo mejo proti kletemu sovragu, zbirati hočemo naše čete, da jih popeljemo čez provizorno mejo in ga vržemo daleč tja čez Sočo. Tedaj bratje nas bodo vodili naši bojni prapori in eden med prvimi bo ta, ki ga danes razvijamo. **Dragi brat, izročam ga v tvoje roke**, da pod njim zbiraš hrabre borce, da nam čuvaš dobro stražo in da nas pokličeš, ko bo čas, na čast in slavo nacije in svobodo zaslužjenim bratom. **Živela Jugoslavija! Živela rakovška Orjuna!**

Zavihrale so bratske zastave in se pobratile z novo razvito. Nato se je formiral impozanten slavnostni sprevod, ki je Rakeku ob sviranju godbe pokazal novo svetinjo Orjuna. Svečanost je zaključila smotra akcijskih čet pred društvenimi prapori.

Popoldan pa se je vršila na Uncu zabava, ki je bila nadvse pričakovana dobro obiskana, nudila obilo zabave in pripomogla tudi k gmočetnemu uspehu prireditve. Cela prireditve se je vzorno in brez vsakega incidenta vršila in napravila velik moralni utis na naše obmejno prebivalstvo.

VSEM NAŠIM!

Sestre in brate kakor tudi vse prijatelje našega pokreta iz Ljubljane in okolice opozarjamo, da priredi ljubljanska mestna organizacija v soboto, dne 6. oktobra ob 8. uri zvečer čajanko v areni »Narodnega doma«. Glavni namen te čajanke bode, da se člani in prijatelji našega pokreta medsebojno spoznajo, radi tega vabimo vse, ki soglašajo z našim delovanjem, da se ta večer naše prireditve udeležijo. Več v prihodnjih številkah. Rezervirajte vsi ta večer za nas!

Članom v Ljubljani se naznanja, da je začel inkasant pobirati zaostalo članarino. Vsled poenostajenja poslovanja prosimo, da po možnosti plača vsak članarino do konca po-

slovnega leta. Izkaznice in znaki se pa izdajajo v pisarni v areni Narodnega doma od pol 19. do pol 20. ure.

Mestni odbor Ljubljana je v svoji seji z dne 13. t. m. po zaključenem disciplinarnem postopanju izrekel najstrožji ukor g. **Strojanu**, ker je z napadom na Narodno tiskarno rušil disciplino in škodoval ugledu organizacije.

Kopja za prapore. Oblasni odbor ima v zalogi še nekaj kopij za društvene prapore. Organizacije, ki nameravajo v kratkem razviti svojo

zastavo pozivamo, da nabavijo drogove in kopja potom obl. odbora, ker so znatno cenejši.

Trbovlje. Mestni odbor Orjuna Trbovlje pozivlja vse članstvo na plenarni sestanek, ki se vrši dne 23. IX. 1923 ob pol 10. uri dopoldne v gost. ge. Ane Forte na Vodah. Za člane udeležba obvezna. Dostop je dovoljen tudi nečlanom. Odbor.

V fond Orjuna so darovali gg. Anton Minkuš 100 Din., M. T. 100 Din, neimenovani na velesojmu 60 Din. — Srčna hvala. Drugim v vzgled!

Kronika.

HRIBAR IN STANOVANJSKI ZAKON.

Začuden smo slišali nedavno g. agenta Hribarja pred sodnijo izjaviti, da je njegovo stalno bivališče v palači na Bleiweisovi cesti, to tembolj, ker smo nedavno čuli, kako je vrget isti Hribar iz svoje vile, v kateri ima tudi stanovanje, neko stranko, kar baje rabi celo vilo za sebe. Dalje vemo, da ima tudi v Cerkljah na Gorenjskem svoje obširno stanovanje. Če bode šlo to tako dalje lahko še dočakamo, da bo Hribar v svoji požrešnosti po stanovanjih kot koritar pri bivši Južni železnici zasegel še kakemu trpinu železničarju stanovanjski vagon.

Toda šalo na stran. Vse kar smo navedli, je gola resnica in sedaj vprašamo odgovorne faktorje, čemu pa imamo zakone, ali mar samo za siromake in trpince? Na čigav račun pa se je šopirilo celo poletje dvojice sobaric v prostranem stanovanju na Bleiweisovi cesti? Ali ne pomislite gospodje, da s takim ravnanjem silite narod k samopomoči? Nikar ne mislite, da pride potop za vami! Kakor resnično živi in se širi Orjuna, tudi vi boste deležni narodove jeze in osvete.

DVA NEČUVENA INCIDENTA NA MEJI.

Pred nekaj dnevi sta se dogodila na Uncu dva incidenta, ki sta za našo nacijo skrajno poniževalna in jasno kažeta, kako daleč je že prišla italijanska aroganca. Mi jih podajemo širši javnosti v informacijo, da bode razumela nasilja, ki bi se mogče z naše strani zgodila na meji.

18 dvolastnikov kmetov je prekoračilo provizorno mejo ter šlo po poslu v svoja posestva. Italijanski finančni stražniki so nič hudega sluteče kmete polovili in privezali 75-letnega starčka na smreko, ostale pa prisilili zasramujoč jih, da ubogega trpina kleče molijo kakor svetnika. Ob huronskem kriku in smehu se je ta akt našega ponižanja vršil tik ob naši meji.

Dne 11. sept. t. l. so se napotili štirje dvolastniki iz Unca preko meje v svoje gozdove na delo. Med delom so tudi te polovili Italijani, privezali enega od njih na smreko, a ostali so ga morali kleče moliti ob občem zasramovanju in zasmehovanju. Imena so na razpolago.

Na tak način se zasmehuje in ponižuje naš narod, med tem, ko naše oblasti na vse orožniške postaje ob meji razpošiljajo tajne okrožnice, ki so naperjene proti Orjuni. Gospod

Kremenšek ali ste pomislili na to, ko ste podpisali sledeče vabilo:

Predsedstvo pokrajinske uprave za Slovenijo.

Štev. 681/pov.

Ljubljana, dne 8. sept. 1923.

Gospoda

predsedniku Organizacije jugoslov. nacionalistov

v Ljubljani.

Predsedstvo pokrajinske uprave je zaupnim putem zaznalo, da namerava Orjuna prirediti ob italijanski mejni manifestaciji.

Take manifestacije bi brezdvomno dovedle do neljubih incidentov, mogle naravnost nasprotovati polvoljni rešitvi naših državnih interesov ter lahko povzročile mednarodne zapletitve in tako le državi škodovali.

Zato Vas v interesu države povabljamo, da delujete z vsem svojim vplivom na Vaše člane in podrejene organizacije, da opuste vsako misel na slične prireditve.

Zastopa velikega župana

Načelnik oddelka za notr. zadeve: Kremenšek.

G. Lukan, ali so Vam znani ti slučajji? Zvedeli smo, da poizvedujejo po Vašem ukazu orožniki na Rakeku in Uncu, kaj so delali Orjunaši povodom razvitja prapora na Rakeku. Ali ste dali g. veliki župan ukaz orožnikom, da naj poizvedujejo tudi o teh vnebovpijočih krivicah, ki se gode našemu narodu? Sumnjamo! Kajti Vam je naša meja deveta briga. Vi se raje vozite v Medvedo, kaj ne?

Nečuveno postopanje!

Nedavno so skoro vsi naši listi z ogorčenjem poročali o krivični vpokojitvi naših vrlih orožniških oficijev in Vojni list z dne 7. septembra, ki je izšel povodom rojstva Nj. Vis. prestolonaslednika kot nekaka slavnostna izdaja —, prinaša kakor v zasmeh ukaz o vpokojitvi številnih slovenskih in hrvatskih častnikov — zlasti višjih, s čimer so mnogi njih pahneni v bedo! V ilustraciji, kako krivično je tako postopanje, naj služi dejstvo, da je med drugimi vpokojen tudi naš znani narodni borec g. pešad. major Martin Colarič, ki v stari Avstriji ni nikdar skrival svojega narodnega prepričanja in ki si je zlasti ob prevratu stekel velikih zaslug za domovino. Čast in ugled naše junaške narodne vojske nam je preveč pri srcu, kot

Pokret.

ZAHVALA.

Po minuli, krasno uspeli svečanosti razvitja našega bojnega prapora na dan 8. septembra smatramo za svojo dolžnost, da se najiskrenejše zahvalimo vsem, ki so sodelovali pri slavnosti.

Prisrčna hvala gđ. Marici, Zinki in Zori Kolarjevi, za nadvse požrtvovalno vezenje prapora, kumicama ge. Gornikovi in Deklevovi za krasne trakove, g. prota Dimitriju Jankoviču za blagoslovljenje in ginljivi patriotski govor, vsem damam, ki so sodelovale pri veselici, oblastnemu odboru z bratom Kranjem na čelu, vsem bratskim barjaktarom in organizacijam, ki so nas počastili s

svojim posetom.

Iskrena hvala tudi »Narodnemu železničarskemu glasbenemu društvu Drava« iz Maribora, ki je z neumornim krasnim sviranjem mnogo pripomoglo do lepega uspeha. Vsem, vsem najlepša hvala!

Zdravo!

Org. jug. nacionalista na Rakeku.

Predsednik: Tajnik:
Miha Čop l. r. Černe Fr. l. r.

Ustanovni občni zbor Orjuna na Javorniku se vrši v nedeljo, dne 23. t. m. ob 9. uri dopoldne. Pozivljamo vse bližnje organizacije, da se po svojih delegatih udeležijo občnega zbora.

vendar izsledila kdo sem. Potem bi bilo po meni.

»Čudno, prečudno si se izpremenil,« sem se začudil. »Kje je nekdanji junaški Krsto Cazafura? Kaj je nastalo iz tebe! Toda ne bom te prosil. Orjunaška disciplina zahteva, da se pokoriš, razumeš! Tvoje sedanje stanje je nevredno človeka, najmanj pa akademika; tako življenje ni življenje, zato je riziko samo enostranski. Izgubiti nimaš ničesar, ker ničesar nimaš, kvečjemu lahko pridobiš. Vstani!«

»Morda imaš končno le prav,« je vzdihnil po kratkem premišljevanju in vstal. »Toda kako in kam? Predvsem bi se moral preobleči in osnažiti, obriti in počesati in potem dobiti tudi primerno stanovanje. Sicer pa — saj tudi tvoja zunanost ni ravno prikupljiva in stanovanja tudi ti nimaš.«

»Res je, sedaj imaš zopet ti prav. Na to nisem mislil. Kje bi dobila nekaj denarja? Nimaš ti ničesar?«

»Nekaj imam. Priberačil sem nekaj stotakov, toda to mora ostati za hujske čase.«

»Hujski časi ne morejo priti, ker so že ti dovolj hud. Daj sem kar imaš. Igro, ki jo začena, je igra na banque, zato vloživa vanjo vse kar imava, denar in življenje.« Smrt

ali zmaga!«, to bodi najino geslo. Ven s prihranki!

Žalosten in potrti je segel prijatelj v malho ter privlekel iz nje umazano nogavico, v kateri je bilo mnogo več nego sem pričakoval. Prestel sem denar in ugotovil, da se lahko osnaživa, oblečeva, najameva stanovanje, pa bo še ostalo za nekaj mesecev za hrano in druge potreščine. Odšla sva do prve brivnice ter se obrila in ostrigla. V prvi trgovini sva si nakupila perilo, potem obleke, čevlje, klobuk itd. V hotelu »Prezident Kerševan« sva najela vsak svojo sobo, kjer sva se preoblekla, umila in osnažila, da sva izgledala kakor dva gentlemana. Ko sva bila gotova sem pozvonil ter naročil slugi, naj pokliče izvoščeka. Med tem, ko je sluga šel po voz, sva spisala prošnje. Jaz, dr. Baltazar Zlatorepec, sem zaprosil za mesto prezidenta mariborske republike, on, dr. Janez Trobentar, pa za mesto ministrskega predsednika. Na to sva se odpeljala v parlament.

Pred parlamentom je bila zbrana velika množica ljudstva, kajti v zborovalnici se je vršila važna seja; reševale so se ravno došle prošnje za mesta prezidenta in ministrstva.

»Prepozno sva prišla!« je vzklilnil tovariš ves prestrašen. »Rok za

vlaganje prošnji je že potekel.«

»Nič ne de,« sem odvrnil. Stopil z voza, naročil izvoščeku naj naju počaka, prijel prijatelja za roko ter ga hitro potegnil v vestibul. Sprejel naju je sluga v orlovski uniformi.

»Govorila bi rada s predsednikom skupščine, zadeva je zelo nujna.«

»Žal, gospod predsednik ravnokar govori,« je odvrnil sluga.

»Nič ne de,« sem odvrnil. »Stopite k njemu ter mu recite, da je obstoj republike in njegovega življenja v nevarnosti in da reši oboje le, če naju nemudoma sprejme!«

»Če je stvar taka,« je odvrnil sluga prestrašeno, »storim kakor ukazujete, samo imena gospodov bi rad, da mu jih sporočim.«

»Dr. Zlatorepec in dr. Trobentar.«

»Dobro!« Sluga je za trenutek izginil za vratni, se pa kmalu spet pojavil s pozivom, naj vstopiva.

Vstopila sva v skupščinsko dvorano, kjer je sedelo 120 poslancev mariborske republike, na podiju spredaj pa je stal okrogel rdečeličen miznišček z ogromno častitljivo plešo — predsednik skupščine. En sam pogled in spoznal sem ga, bil je nekdanji Orjunaški Lojzek Doležal. Moje začudenje je bilo nepopisno in le

skrajni prisotnosti duha se imam zahvaliti, da mu nisem padel krog vratu in mu povedal pravo ime. Premagal sem začudenje in veselje, napravil resen in dostojanstven obraz, stopil k Lojzku ter se mu predstavil: »Dr. Baltazar Zlatorepec!« Isto je storil prijatelj.

»Veseli me, da imam čast sprejeti dva tako odlična gospoda,« je zajekal Lojzek ter se poklonil. »Sluga mi je sporočil, da bi mi rada zaupala nekaj zelo važnega in nujnega. Prosim!«

»Prišla sva ravnokar iz Amerike, kjer sva bila rojena kot sinova slovenskih izseljencev. Jaz sem bil poslanec, moj tovariš pa diplomatični uradnik Unije. Izvedela sva iz tajnih diplomatskih aktov, da se pripravlja v Italiji velika akcija proti našim zveznim republikam, ki strema za tem, da se vrže vse sedanje vlade in republike jugoslovanske združijo zopet v eno samo skupno državo. Naši sveti človečanski, mirotvorni, avtonomni in federativni stvari grozi strašen centralistični zmag. Rešitev je samo v naglem delu. Ker sva čitala, da iščete prezidenta, ministrskega predsednika in ministre, sva hotela pouditi vam svojo pomoč ter vas rešiti preteče nevarnosti. Tu so najine prošnje.«

BEN ABEBA:

Dvajset let pozneje.

(Pravljica.)

(Dalje.)

»Izborno«, sem vzklilnil vzradoščen, »jaz vložim ponudbo za predsedniško mesto!«

»Jojme, nikar!« je vzklilnil ves iz sebe prijatelj Cazafura, »če jim izdaš svoje ime, te takoj obesijo ali pa morda celo sežgejo na grmadi. Pusti to blazno namero!«

»Nikakor,« sem odvrnil odločno. »Ponudbo vložim na vsak način, seveda ne pod pravim imenom. Imenjem se n. pr. hm, hm — dr. Baltazar Zlatorepec. Ali ni to lepo in častitljivo ime?«

»Je,« je odvrnil prijatelj, »sicer pa stori kakor hočeš, samo mene ne smeš izdati, ker nihče tu ne ve kdo sem.«

»Ne bom te izdal, a prošnjo boš vložil tudi ti, seveda enako kakor jaz — pod napačnim imenom.«

»Nikoli! Če bi se predrznil priti preveč na vrh, bi nam nasprotna opozicija, na primer meljska stranka, ki hoče, da bi se drugi okraj odcepil od skupine mariborske republike, brskala tako dolgo po moji preteklosti, da bi končno morda

da bi mirno in molče mogli gledati tako očividno krivično postopanje! Ali se res ne najde v bedni naši otadžbini narodni poslanec, ki bi se za zadevo energično zavzel in dosegel —, da se podobne nekeortnosti ne le v bodoče preprečijo, temveč storjena krivica tudi popravi?

Op. ur.: K tej za našo vladu sramotni zadevi se še povrnemo. Za danes ugotavljamo samo, da so ravno častniki, ki so bili preje znani kot nemčurji ostali v službi. Tako je častnik kraljeve garde, sedaj najbrže že poručnik, g. Windisch ostal v službi, čeprav je bil na ljubljanski realki med vojno zagrizen pangerman. Caveant consules!

Gospod Žebot je poročal »Slovenec« o kraljevem posetu v Mariboru ter napisal, da si je Nj. Veličanstvo ogledalo razstavo v njegovem spremstvu, čeprav se je držal ves čas v precejšnji razdalji, sedaj pa napada njegovo glasilo »Straža« g. župana Grčarja, ker je pozdravil »buržuja« Nj. Vel. kralja Aleksandra. G. Žebot, vi se hvalite, da si je kralj v vašem spremstvu ogledal razstavo, čeprav ni res, g. župana pa napadate, ker ga je pozdravil! Kakšen namen ste imeli, ko ste se vrinili v kraljevo spremstvo? Goto-vo prisluskovati razgovorom z Nj. Veličanstvom, da potem te razgovore v svoji umazani cunji profanirate in opljujete! Poskrbeli bomo, da nikdar več ne pridete v kraljevo spremstvo, tudi če pride Nj. Vel. še tisočkrat v Maribor. Prisluskovalci in špijoni ne spadajo v kraljevo spremstvo.

Vsaakega človeka nam naprti mariborska »Straža«, sedaj nam je naprtila tudi baže falitnega trgovca Gabriča. Izjavljamo, da g. Gabrič ni bil nikdar naš član in da nismo imeli z njim nikoli nobenih zvez, zato seveda tudi ne vemo, če je bil res kdaj nemčurski Gabritsch ali ne. Sicer pa bo tudi še prišel čas, ko bo »Straža« lizala prah pred našimi petami. Pregovor pravi: Danes meni, jutri tebi!

Odgovor »Volksstimme«. Mariborska »Volksstimme« si nas je v zadnji številki zopet malo privoščila, če pa misli, da bomo popravljali njene budalosti, se zelo moti. Z umirajočimi se ne splača prepirati, pa tudi ni lepo in človeško. Bog naj ji bo milostljiv in naj dodeli srečno in mirno smrt njej in njeni ubogi stranki. Amen!

Italijanska nesramnost. Po podlem umoru Ristovića morilec se ni bilo dovolj veselja. Da izrazijo svoje dopadenje nad mučeniško smrtjo te žrtve njihove zahrbtnosti so ravno med pogrebom izvesili na svoji baraki tricoloro, ki so jo zopet takoj po pogrebu sneli.

Mi k tej nesramni in barbarski demonstraciji pribijemo samo eno, da bo še prišel čas, ko bomo poglali kalabreške junake z njihovo ceunjo vred čez Sočo in se masčevali za ta in vse ostale zločine.

Hinavel! Ni še potihnil hrup, ki so ga dvignili klerikalci povodom kraljeve udeležbe na katoliškem shodu, pa so že pokazali svojo pravo barvo. Povodom prestolonaslednikovega rojstva je izdala naša organizacija letake, s katerimi je pozivala meščanstvo na slavnostno manifestacijo v proslavo vselega trenutka. Jasno je, da to ni bila nikakva reklama za Orjuno, temveč poziv na splošno narodno in državno slavo. In proti temu pozivu, proti tej manifestaciji so nastopili hlapci papeževga nuncija. Ko so naši člani namreč delili letake tudi v okolici zvezde, so pridri iz hiše klerikalnega konzuma na Kongresnem trgu junaki avtonomisti in začeli lepake trgati in pljuvati nanje. Jasno si naši ljudje tega niso mogli pustiti dopasti in cela stvar je dovela do incidenta, tekem katerega je več katoliških junakov dobilo svoje spomine. Predvsem neki Kocmur, baže ravnatelj, ki je mislil, da vspricho policije lahko zmerna, kolikor hoče. Policija, ki je prej imela gluha ušesa za naše zahteve, da dožene, kedo je trgal lepake, se je z velikim pogumom vrgla na enega samega orjunaša in ga kot največjega razbojnika vlekla na komisariat. Seveda je bil takoj izpuščen. Za nas je ta slučaj ponoven dokaz, kako so naši klerikalci, zapomnili si pa bomo tudi dobro klerikalno trdnjavo na Kongresnem trgu, kjer se v kleti popiva in zmerja kolikor komu drago. Kocmur se hoče boja, nas najde vedno pripravljene!

VSA ČAST

g. dr. Gosarju! Zavzel se je za pošteno stvar in diskvalificiral dopisnika, ki je na ogaben način blatil v »Pravici« Orjuno. Naslovili smo par ostrih zrn v istem žanru na dr. Gosarja, ki je nato v »Pravici« z dne 13. septembra t. l. obljubil, da taki napadi ne bodo več prišli v list, ki za njegovo pisavo odgovarja dr. Gosar.

Veseli nas, da smo s kopiranim žanrom pokazali g. dr. Gosarju, kako sramoto mu je napravil njegov sotrudnik —k—. Na udarce s kolom se ne bomo branili s palico, ampak bomo postopali po geslu klin s klinom. Kadar pa bo nasprotnik na svoji koži občutil, kako boli kol, in ga bo odložil, se bomo tudi mi za obrambo in za napad posluževali milejših sredstev.

POZORI!

Več otroških vozičkov, kolesa z gomo se pocieni prodajo že od Din 250.—. Ljubljana, Zvonarska ulica šte. 1.

Dopisi.

Zagorje ob Savi. Ideja nacionalizma je jedro vsega, kar nudi ljudstvu spas in blagostanje. Ako služi tej največji ideji večina naroda, je zdrav in življenja zmožen. Gorje pa narodu, ki redi razno oblikovani škodljivi mrčes na svojem telesu. Oglošan razpade v blatu lastne obzirnosti in ozkosrčnosti.

Takega mrčesa najdemo na industrijskih točkah v izdatni meri. Imamo odetega v polnarodnih in mednarodnih barvah. Ob raznih svečanih in nesvečanih prilikah slišimo dajati duška njih razdiralnemu delu. Pompozne so njih besede na zunanji in privlačne, ker visoko in smelo plapolajo njih narodni in mednarodni prapor v boju za klaso in za »splošni dobrobit«. In fanfare gromko obsojajo na smrt vse one, ki se ne pokorijo glašu njih velesocijalnih himen. A ko imajo pokazati svojo silo, svojo moč v dejanju, pripomodi do ureditve tega ali onega proletarskega vprašanja, tedaj se pokaže vsa ničevost telesnih polovičarjev in trabantov. Vsi orjaški boji za delavske in narodne interese se razblijajo v velik neuspeh. Da se lahko kovernemu, zaslepljenemu trpinu ti velezaslužni voditelji oproste, hajd na lov za »krivci« neuspeha, po oni poti, ki se gotovo obnese, po poti hujkanja in obrekovanja. Tako priliko nam daje sedanja stavka rudarjev. V upravičenem in težkem boju s Trboveljsko je raznim voditeljem vendarle cilj hujkanje in slepomišljenje. Svojo lastno nezmožnost skušajo naprtiti drugemu, da se izognejo linčanju od strani zapeljanih trpinov. Dol z Orjuno! Saj razkrinkala se je kot pandur Trboveljske premogokopne družbe. Glejte in strmi-te! V Zagorju in drugod so Orjunci štrajkbreherji! Dokazala Vam je »Proletarska mladina«. Brrr! Mala pomota in neprevidez, gospodje, iskanjem raznih namišljenih stavkokazi so tudi proletarska mladina, seveda ne iz vrst vaše lahkomisljenosti, pač pa samo otroci dela in trpljenja. Življenje jim je naprtilo dovolj trd kruh, ki si ga morajo v svoji mladostnosti rezati in žrtvovati počitnice — čas oddiha — težkemu delu, da si omogočijo nadaljevanje študij. Oprostite jim pač morate, da jim primanjkuje časa za šport, hujkanja in zabavljanja Vaše vrste. Sicer pa lahko nadaljujete z iskanjem raznih namišljenih stavkokazov. Mislim, da imate že sestavljene rubrike takih mesečno in dnevno plačanih »pandurjev«. V pretres vzemite tudi člane vaših vodstvenih vrst, n. pr. strojna mojstra Repovža Martina, Gričar Ivana itd., ki Vas gotovo uspešno navdušujejo za solidarno vzdržanje v vaših bojih. Na zaupnico njima ne pozabite, rabita jo stalno pri pogajanjih.

Vi zvesti voditelji delavstva, kar pogum v boju proti Orjuni dokler Vam bode kazalo. Strahu mi ne poznamo. O pravem času se že srečamo!

Radovljica. Rojstvo prestolonaslednika se je tudi v Radovljici slovesno praznovalo. Kakor hitro je došlo poročilo v vselem dogodku, je tukajšnja Or-ju-na izdala poziv na meščane, da v proslavo izobesijo zastave. Večina posestnikov je to storila takoj, opazili smo nekatere, da so storili to šele drugi dan. Vide-lo se je pač, da je to nekakšna demonstracija proti vladarski hiši;

kajti ravno ti posestniki, med njimi predvsem tisti, ki so za časa vojne o priliki raznih rojstnih in godovnih dnevih in »sijajnih« zmagah avstrijskega in nemškega orožja izobesili prvi zastave, so bili sedaj zadnji. Med njimi pa se je najbolj odlikovala trgovka ga. Hraševčeva, ki je kot zadnja izobesila zastavo. Vemo pač, da jo je bolelo pri tem srce, saj je bila njena hiša med vojno zatočišče vseh renegatov Nemcev in denuncijantov, vodjo gorenjskih denuncijantov smo često videli zahajati v njeno hišo.

Pa tudi drugi zagrizeni in Jugoslavijo sovražeči klerikalci so se jezili nad tem, ker je ravno Or-ju-na izdala tozadeven poziv. Mnogi, ki so brali ta poziv, še ne poznajo Or-ju-ne, zato pa so povpraševali o tem druge, ki so glede tega dobro informirani. Tako je radovljiski brivec g. Janez Mrak, vlg. »Repešek« razložil kaj je Or-ju-na s sledečimi besedami: »To je družba faliranih študentov, barab in smrkovcev.« Gospod Mrak! Dajemo vam dober nasvet, katerega si zapišete dobro za svoja mlečna ušesa: Pustite Or-ju-no na miru, drugače boste kaj kmalu spoznali kdo da je Or-ju-na. Prijeli vas bomo s takimi sredstvi in na takem mestu, da vas bode pošteno zabolelo. Da kaj takega zmoremo, ste se lahko že večkrat prepričali, če ste hoteli. Ker naša organizacija ni po zgledu raznih radovljiskih klerikalnih organizacij družba plačancev, pijancev, razgrajčev, otrok in drugih takih elementov, ki svoj značaj prodajajo za denar, ampak organizacija z disciplinarnimi člani kremenitega značaja. Zato pa ne praskajte tam, kjer vas ne srbi!

Iz Gor. Logatca. Tudi pri nas smo svečano praznovali veseli dogodek v kraljevi hiši. Skoro vse ob cesti stoječe hiše so imele razobesene trobojnice, pogrešali smo jo le na hiši bivše g. poštarice. V soboto (zakaj ne že v petek, ker smo na sedežu okrajnega glavarstva?) smo imeli v župni cerkvi slavnostno peto mašo, pri kateri se je pela tudi državna himna in je imel g. župnik na koncu pridige tudi nekaj gorkih, dnevu pismenih patrijotičnih besed. Zvečer je mladina zapalila na Taboru kres in pri tem vzklizala kralju, kraljici in prestolonasledniku ter pela domoljubne pesmi. — Pri nas imamo neko nemškutarsko rodbino, ki vleče pokojino od Jugoslavije, pa vendar pri vsaki priliki kaže sovraštvo do naše države in tudi v takem duhu vzgaja svoje otroke. Zaenkrat jo samo opominjamo, vendar utegne biti naše potrpežljivosti kmalu konec. — V Dol. Logatcu se je nastanil neki zborni tehnik Hansen, čigar reklamo dobite skoro v vsaki trgovini in gostilni. O kvaliteti njegovega zobozdravniškega dela sicer krožijo različne govorice, ki nas pa toliko ne zanimajo, kot njegovo izzivanje po gostilnah. Minulo nedeljo je v neki gostilni na Kalci izžival s klicem: »Evviva Mussolini!«, pa jo je hitro skupil in odletel skozi vrata, da je komaj našel tla pod nogami. Moža zaenkrat toplo priporočamo v Logatcu kot v Cerkljici, kjer ima podružnico.

Iz kozjanskega okraja. Kakor se je po raznih krajih naše domovine čim slovesnejše praznoval veseli dogodek v kraljevi hiši ob priliki rojstva princa — prestolonaslednika, tako je šel pri nas v kozjanskem okraju ta važen dogodek tiho, skoraj nepazeno mimo nas.

Zastave se, razen v par izjemah, niso razobesile skoraj nikjer! Na vprašanje, čemu se ne razobesijo zastave, dobili kratke odgovore, da je nimajo! Med temi so tudi razni državni uradi, kot pošte, šole, orožniške postaje, cerkve itd.

V Kozjem n. pr., če je le kakšen klerikalni shod ali kaj podobnega, takoj visi na poslopju posojilnice dolga narodna zastava. Ali ne bi bilo dobro poizvedeti, zakaj se ista ni razobesila ob priliki vselega dogodka v kraljevi hiši?

Isto naj vzamejo na znanje tudi mnogi drugi privatniki, ki so v posesti zastav. O, da, če se je kaj pripetilo v bivši habšburški hiši, je takoj bilo polno zastav, ki so veselo plapolale...

Omenil sem to le zato, ker smatram, da tudi razobesanje zastav ima velik vzgojno-patrijotični pomen za ljudsko maso.

Gori omenjenim uradom polagam toplo na srce, da si isti čimprej nabavijo državne oziroma narodne zastave, da bodo mogli iste razobesiti ob raznih narodnih prilikah.

Otresimo se že vendar enkrat mlačne malodušnosti!!

Na dan vselega dogodka v kraljevi hiši povodom rojstva princa — prestolonaslednika ni bilo na hiši posojilnice v Kozjem narodne zastave, med tem ko ista visi ob priliki klerikalnih shodov in prireditiv.

Radovedni smo, kako bo vodstvo posojilnice v Kozjem opravičilo to početje!! Imenovano vodstvo naj takoj poda o tem slučaju izjavo!

Blasfemija. Te dni je izhajal v celjski Novi Dobi članek pod naslovom »Neodrešena domovina«, ki je globoko ranil moj nacionalni ponos. Nočem načeti bombastične vsebine članka, kateri ubira še vedno romantične strune, vredne rodoljubne družbe pri kozarcih, ki pa nima nobene vrednosti za realno delo. Tudi je člankar mirno prespal delo naših irendentističnih društev (Gospodstviški zvon, Jugoslovan, Matica), ki sicer ne bobnajo po člankejevi maniri in ne gledajo svojih uspehov pod drobnogledom, za to pa vrše brez hrupa odlično propagandno delo v »neodrešeni domovini«. Pobaviti se hočem le z vprašanjem, kdo je moralno opravičen pisati pod takim in podobnim naslovom, kdo ima sploh pravico, kaj zahtevati od naše javnosti v imenu domovine in naroda. — Patrijotsko čustvo je sveto in nedotakljivo čustvo, čigar prvine sežejo že v otroško, razvojno dobo človekovo. Ni treba, da ga imamo vsak čas na ustih, toda ob pravem trenutku mu moramo dati iskrenega izraza. Tako pa more ravnati le oni, ki še ni nikoli omadeževal tega čustva, ko si je sleherni trenutek svest svojih dolžnosti napram narodu in domovini. Tako pojmovanje patrijotizma mi nalaga dolžnost, da povem odkrito člankarju v brk in javnosti v presojo: kdor se je kedaj sramoval Slovenstva, kdor je šel prostovoljno na bojišče za Avstrijo, kdor je s ponosom nosil črnožolti trak, kdor je mrzil Srbstvo, komur je bilo kdaj Celje »Entlassungsstation für die Serben«, ta nam naj ne govori v imenu našega naroda in naj nas ne pozivlje k narodni dolžnosti! Njegove besede so le blasfemija, ki mora žaliti in ogorčiti resno domovinsko čustvo. Zato pa vprašam vas, jugosl. novinarji, pionirji javnega mnenja, hočete li rediti gada na svojih prsih, ali pa ste pripravljene z zdravno selekcijo izločiti zajedalce javnega življenja? V našem javnem življenju je itak dovolj neznačajnih kreatur, ki jim ni sveto nobeno, tudi ne narodno čustvo, zato pa ne dvigajmo sami še novih nevrednežev na pijedestal. Ne skrunimo spomina na naše vrle omladince Endlicherja, Jenka, Malgaša in še dolgo vrsto njih, ki so nam govorili z moralno silo svojega mladostnega ognja in so končno izkivavali za svoje narodne idejale, s tem, da prepuščamo besedo nevrednim naslednikom!

Zahtevajte po vseh restavracijah in kavarnah prvovrstna špeciialna vina v steklenicah tvrdke GJURO VALJAK, Maribor, Grajska klet.

Teror.

Pobita okna. Povodom vselega dogodka v kraljevi rodbini so se ljubljanski hišni posestniki skoro brez izjeme odzvali vabilu, da razobesijo zastave. Eden izmed onih redkih državljanov, ki jih rojstvo našega prestolonaslednika ni razveselilo je bil tudi župnik Sv. Petra. Njegovo župnišče, kakor tudi cerkev, je ostalo zakrknjeno, liki nepoboljšljivemu grešniku. Dasi smo videli ob katoliškem shodu cerkev in župnišče v zastavah, smo začudeni isto ob rojstvu prestolonaslednika pogrešali. Ni nas torej razočaralo, da so se naši naši člani, ki so gosp. župniku pobili v noči od petka na soboto okna. Ta lek je bil tudi čudovito učinkovit, kajti so g. župnik takoj, hočeš, nočeš razobesili zastave. Je pa to tudi prvi slučaj našega terora, o katerem »Slovenec« molči in sklepamo iz tega molka, da ga tudi odobrava. Tudi na častite nuni-ce Uršulinke je ta teror vplival, kajti tudi one so razobesile zastavo. No, no, sčasoma vas že naučimo državljanskih dolžnosti, kaj ne gosp. župnik, toda vsaka sila nekaj košta.

Komunisti, vzpodbujeni po neodločni politiki naše vlade, ki je obznanano naperila menda samo proti

imeni stranke, ne pa tudi proti njenemu delovanju, so se začeli tudi v Ljubljani vedno intenzivneje gibati. Izdajajo razne hujšakaške liste, med katerimi se zlasti odlikuje »Proletarska mladina«. Ta rudeča cunjica, ki še v barvi tiska plava vsa v buržujski krvi, spopolnjuje svoje hujšakaške pisanje z raznimi bojovitimi vinjetami, kot delavci na barikadah, bombe, revolucija itd. Konečno so se odločili tudi za javen shod, na katerem je hotel g. dr. Milan Lemež, bivši najekstremnejši voditelj narodno-radikalnega dijaškega pokreta, udariti s svojo »izstradano proletarsko« pestjo po notranje politični situaciji. Prepuščamo skrb za javen red oblastem in tudi k temu shodu organizacija kot taka ni zavzela nobenega stališča. Ker so pa komunisti že na predvečer shoda izzivali s tem, da so prepevali pred in v svojem domu italijanske in druge izvalne pesmi, je posameznikom zavrela kri in prišlo je do incidenta pred delavskim domom na Turjaškem trgu. Ker so komunisti odstranili državno zastavo, ki so jo nekateri orjunaši v sredo razobesili na njihovi sovjetski trdnjavi, se je drugi večer zbralo več nacionalistov pred domom, kjer se je vršil shod, ki je bil prepovedan v Mestnem domu. Iz veže delavskega doma je padel prvi strel, ki bi lahko izzval velike izgrede, da ni bilo navzočih nekaj naših razsodnih članov. Tako pa je padlo le kakih šest strelcev, ne da bi bil kdo ranjen. Upamo, da ostane pri tem edinem incidentu, ker mi nečemo boja z delavci, ker vemo, da so le slepo orodje v rokah raznih »proletarskih« doktorjev, ki izrabljajo vse instinkte nerazsodne mase za svojo osebno korist. Če pa mislijo gg. Lemeži, Fabjančiči in drugi, da je komunistično jabolko sedaj v Jugosloviji kaj bolj zrelo, kot pred dvema leti, se zelo motijo. Na vsak njih korak budno pazi Orjuna po vsej državi. Vi pa, nacionalni borci, se izogibajte nepotrebnih in škodljivih incidentov, ker nevarnost, ki preti državi izven mej, je večja od praznega strahu izpitanih in samoljubnih »proletarskih« doktorjev, ki žele v kalnem ribariti.

Prvovrstni moderni brzopisalni stroj »STOEWER«. Zastopstvo Ljubljana, Šelenburgova ulica 6/I.

V šte. 24. in 25. našega lista z dne 3. oziroma 10. junija t. l. smo priobčili članek, v katerem smo obdolžili bivšega štabnega narednika 17. pp. Franceta Podbevška p. d. Lenartov iz Doba, da se hvali, da je o priliki upora v Judenburgu sam lastnoročno postrelil s strojno puško 14 upornih slovenskih vojakov. Prepričali smo se, da je ta obdolžitev popolnoma brez vsake podlage. Zato popravljamo s tem težko krivico, ki smo jo s priobčitvijo zadevnega članka g. Podbevšku storili in izjavljamo, da smo nasedli mistifikaciji.

DEŽNE PLAŠČE v veliki izbiri najceneje pri JAKOB LAH, Maribor, Glavni trg 2.

ZRNA.

Cesar Janez — železničar! Naš slavniti cesar Janez na noben način ni mogel preboleti, da njegova slava, fantastična uniforma ne pride več do veljave. Toliko časa je hodil v Beograd in lezel Pašiču pod rep, da je zlezel izpod njega kot nekaj oberdirektor podržavljene južne železnice. Upamo, da pri tem plazenju slavne hlače niso preveč trpele in bodo lahko igrale pri novem koritu, pardon na novem mestu še važno vlogo. Samo pazite, g. cesar, da si železničarski »Flugrad« dobro prišijete — da Vam ne odrči. Ker potem bi bila uniforma samo še za ljubljanski tramvaj.

Kaplan med svečami. Med sprevodom Orjune v Šoštanj nas je pozdravil nek duhovni gospod na poseben način. Stal je v bližini Woschnaggeve hiše med dvema orožnikoma z nasajenim bajonetom in kazal na Orjunaše, ki so imeli svoje orožje za pasom. Je pač križ, če so na svetu še nad 30 let stari »frkolini«, katerim niti Lukanova naredba ne more odvzeti orožja.

Tudi Ljubljana je imela priliko spoznati najgorečnejše zagovornike mirotoorne Radičeve republike in to o priliki prhoda šport-kluba

V nedeljo, 23. t. m. vsi na Vič k razvitju prapora! Spored na lepakih.

»Gardjanski«, s katerim se je privleklo v Ljubljano nekaj takozvanih »Ha-naovaca«. So to bili tipovi a la Pasklevič, surovi brezobrazni ljudje, ki so se na igrišču obnašali kot Hotentoti. Brez povoda so vpili na naše igralce, psevali domače sogledalce z magarci, in ljudmi Kranjci in cvetkami, ki jih običajno rabi njihov »prezident« cigan Radič. Z pomniti si Ljubljanci, da sedaj zagrebški čifutski frankovski listi te surovosti povečujejo kot manifestacije za Radiča! Lepa bo ta apasko-ciganska republika!

Res je! Frankovsko radičevsko časopisje vpije zadnje dni, da oni niso Slovani, kar imajo popolnoma prav. Njihov »prezident« je rodom — cigan, njegova garda so pa povečini čifuti, madžaroni in podobni bastardi.

Vittoriosi. Lahj so povodom napetosti napram Grčiji brez vsakega povoda streljali na posamezne naselbine otoka Kria. Njihova zmaga je bila »sijajna« — ubili so 20 otrok, 4 ženske in enega starca. Evviva Tripolis, Abesinija, Kustozza, Vis, Caporetto itd. itd. Evviva 2000letna kultura.

Kdo je zastopnik Slovenije v parlamentu? nemški poslanec Schauer, ker edino njemu se posreči, da kaj doseže, seveda za Švabe. Jugoslovanskim nacionalnim elementom so rezervirane persekucije in zaporj.

500 spodnječistajskih nemčurjev se je odpeljalo na veleselje v Gradec in Dunaj, seveda jim za potne liste ni bilo treba delati prošenj na ministrstvo. Pa vzemimo, da hoče en pošten Jugoslovian čez mejo, kakšne sitnosti ima, predno si izmoleduje potni list. Treba remedure tudi tu!

Sramotni oder.

Člani in podporniki Südmärke v Ljubljani so bili po poročilu listov iz l. 1908. trgovec s specerijo Trdina na Starem trgu, vrtnar Korsika na Bleiweisovi cesti in agentura Oroszy v Sodnijski ulici! Prihodnjič navedemo še par imen, da se ne pozabijo!

Lekarnar Mayr je 20. septembra 1908 zmerjal Slovence in grozil, da bo telefoniral po vojake. Ti so kmalu na to res prišli in tudi v resnici streljali na naše ljudi. To posnemamo iz časopisov l. 1908. Gospod Mayer, divši lekarnar na Marijinem trgu je pa še danes v Ljubljani in sicer je ravnatelj deln. družbe Salus na Aleksandrovi cesti. Salus je »vedrogerija«, pri kateri so delničarji samo slovenski lekarnarji in zdravniki. Brez komentarja!

Častni član Sokola je še vedno Ivan Hribar vulgo cesar Janez, ki je v obravnavi proti inženirju Kranjcu moral priznati, da je izjavil dr. Senekovič: »da raje pusti streljati na Slovence, kot da bi prepovedal Jagabab v Celju!«

»Naj le pobijajo, saj mi smo jim že dali v Ptuju!« se je hvalil septembra meseca l. 1908. g. Nagy, takrat še sin trgovca z železnino na Vodnikovem trgu. Po poročilu »Slovenskega Naroda« iz onih dni se je isti Nagy aktivno udeležil napada na Slovence v Ptuju. Danes je pa ta isti Nagy, ki je skrahiral z železno trgovino, ravnatelj centr. vnovčevalnice za živino na zelenem hribu pri dol. kolodvoru v Ljubljani! Kaj pravi k temu vodstvo, v katerem sede pošteni ljudje?

Krščanska ljubezen do bližnjega! Klerikalna gospodarska zveza bi se za vsako ceno rada polastila lokala, s katerim preživlja v nunski hiši v Zvezdi, vdova otroka in moža, ki je klerikalni stranki ustvaril dobro organizacijo, med ljudstvom pa dvignil narodno in socialno zavest. Ker jo ne morejo direktno vreči na cesto, ustanovi baje G. Z. takoj poleg lastno delikatoso, ki naj ubije slabotno konkurenco. Gospodje kažejo, da so se naučili bore malo socialnega, čustvovanja, še manj pa krščanske ljubezni!

Kemična tovarna v Hrastniku misli, da je Litija kje v bližini Berlina, ker pošilja tamošnjim trgovcem nemške cenike.

Oskar Levak, Celje, Aleksandrova ulica 7, razpošilja po Jugoslaviji ponudna pisma v blaženi nemščini. En tak cirkular nam je doposlala zavedna tvrdka iz Virovitice, ki piše v svojem pismu med drugim: »Dajte, podučite ove ljudi, da smo mi u Jugoslaviji, a ne u Njemačkoj. Ovo je sramota, da se iz Celja razšalja ovakove tiskanice.« Tega mnemja smo tudi mi, in zato upamo, da bo g. Levak zastoj ponujal jugoslovanskim trgovcem svoje »reichtliche Kollektionen« papirne stroke. Ker napoveduje v okrožnici obisk svojega potnika, opozarjamo naše trgovce, da bodo previdni, celjski Orjuni pa priporočamo tvrdko v blag spomin!

Gospod Ignacij Vok je imel svoj hišo ob priliki katol. shoda okinčano s cvetjem, zelenilom in zastavo. Pozdravil je poslanika iz Rima, kakor pač dolikuje zastopniku proizvodov firme »Piaff«! Ob priliki rojstva dičnega nam sokolice — prestolonaslednika ni bilo na hiši tega katoliškega »narodnjaka« ni sluhala ni duha o zastavi, kamo li o cvetju in zelenju! Še-le na ponovno intervencijo solastnika hiše, g. Ravhekarija, je ta rimsko-katoliški možkar izobesil zastavo v petek popoldne! Priporočamo možu, da spoštuje narodne praznike in zemljo, v kateri si »v znoju svojega obraza« nabira denar, sicer ne odgovarjamo za —! Molite zani!

Giovenezzo, italijansko fašistovsko himno je nekdo igral na glasovir v četrti zvečer med incidentom pred delavskim domom v prvem nadstropju nad kavarno Jadran. Mi smo jo čuli in jo bomo častilcu priredili še za orkester.

Posetnike hotela »Črni orel« na Vrhniki prosimo, da sporoče ljubljanski policiji, kadar bo tam ložiral g. F. L. v spremstvu gđ. F. N., da ne bo imela nepotrebnega iskanja, kakor prošli ponedeljek po noči, ko ga je iskala na stanovanju in po ve-

lesejmu, on pa je bil z avtomobilom baje v Medvodah.

Nacionalisti vsi zavedni rodoljubi, ne posečajte onih gostilen, restavracij in kavarn, ki imajo samo Götzovo pivo! Držite se neomajno svetega gesla: Svoji k svojim!

V Škofji Loki nemškutarijo javno na ulicah: soproga notarja Lenčka in njena pastorka omožena Kalan; N. Mayer, vpokojena poštarica, ki se je izrazila napram našemu članu: Ganz Jugoslawien soll der Teufel hollen.

Drugi sledijo pozneje.

S »kristiant« radi pozdravljajo v damskem česalnem salonu Fetti-Frankheim. Upamo, da se to ne bo več dogajalo, ker bomo drugače opozorili malo na čas pred in med vojno!

Izzivanje. Neka Höger ima to navado, da izziva po ulicah in javnih lokalih z izredno glasnim švabčarenjem, dasi ona in vsi, ki običajno hodijo z njo, popolnoma obvladajo slovensčino. Opozarjamo — da pred kaznijo ne obvarje koža gladka.

Predzna zloraba imena »Jugoslavija«. V Mariboru na Aleksandrovi cesti št. 25 v nekdanjem hotelu »Stadt Wien« ima svojo filijalko nemška zavarovalna družba iz Gradca »Wechselseitige Brandschaden - Versicherungsanstalt in Graz«. Ker tej nemški zavarovalnici seveda še vedno diši slovenski denar, je njena mariborska podružnica po prevratu kratkoma sama sebi nadela ime »Jugoslavija«. Kakšna je ta »Jugoslavija«, se najbolj razvidi iz dejstva, da je predstojnik te podružnice znan mariborski German, da je Nemec tudi drugi uradnik in Nemka seveda tudi strojepiska. Ako stopite v pisarno, vas nagovorijo nemško, ker drugega jezika ne znajo. Za slovenske kaline je pač vsak lim dober!

Opozarjamo na ta dejstva slovensko javnost in jo pozivljamo, da se izogiblje takih nemških izkoriščevalcev, ker ni potreba, da bi mi s svojim denarjem podpirali še vedno objestne avstrijske Nemce; protestiramo pa obenem proti predzni zlorabi imena »Jugoslavija« od strani nemške židovske zavarovalnice in pozivljamo oblast, da nemudoma razišče, po kakšni poti in s kakšno pravico si je ta nemški zavod prilastil to ime.

Kapelnik mariborske vojaške godbe Herzog je — čujte in strmite — član ali gost mariborske »Schlarafia«, v kateri se pod pretvezo, da gojijo družabnost, zbirajo najbolj izraziti mariborski Germani, med njimi n. pr. tudi dr. Orosel. Naravnost nečuvno bi se nam zdelo, kako si drzne jugoslovanski častnik biti član takega društva, ako bi g. Herzoga tako dobro ne poznali in ne vedeli, da tudi v njegovih junaških prsih bije izrazito nemško srce. Mož občuje najraje v nemških krogih in najraje govori nemško, ker mu ta jezik najbolj teče. Njegovo mišljenje, njegove simpatije za Nemce in Madžare, so zadosti znane iz njegovih mnogoterih lastnih izjav. Mi se čudimo, zakaj si ta mož ne poišče rajše službe med Nemci ali Madžari, ko smatra vse, kar je slovenskega ali slovanskega, za tako inferiorno.

Vojaško oblast opozarjamo, da si tega čudnega junaka nekoliko natančneje ogleda; mogoče pride poteh do zaključka, da mož ne zasluži, da nosi suknjo jugoslovanskega častnika.

„ITO“ zobna pasta je moderno in najboljšo sredstvo za čiščenje zob.

Razvitje prapora Oriune na Viču.

Razvitje sedmega orjunaškega prapora v Sloveniji se vrši v nedeljo, dne 23. t. m. ob 3. uri popoldne pred Sokolskim domom. Vse organizacije, ki se udeležijo razvitja, se zbirajo ob 14. uri pred »Narodnim domom«, odkoder odkorakamo skupno na Vič. Priporočamo vsem bratskim organizacijam čim večjo udeležbo.

Cirilova tiskarna.

Maribor, 14. sept. (Izvirno telef. poročilo.) Razprava proti obtoženim Orjunašem v zadevi napada na Cirilovo tiskarno, ki se je danes začela pred tukajšnjim sodiščem, je preložena, ker glavne obtožilne priče, od klerikalcev plačanega izdajalca Groma ni bilo k razpravi.

Manifestacija, ki jo je spontano priredila naša organizacija povodom rojstva prestolonaslednika, je jasno pokazala, koliko ljudi je v Ljubljani, ki se upa javno izpovedati svojo pripadnost k našemu pokretu. Dasi organiziran v zadnjem trenutku, je manifestacija sprejela združiti nad 2000 pripadnikov. Ob tem, za državo važnem trenutku je Ljubljana pokazala, da ima navzlic svoji politični razcepljenosti v svoji sredi močno skupino res nacionalno čutečih ljudi, ki ljubijo narod, državo in kralja, kot predstavitelja dinastije Karadjordjevičev, osvoboditeljev vseh Jugoslovenov.

Zahtevajte povsod samo »IDES« antracen črnilo katero je v korist »Jugoslovanske Matice«.

Književnost.

Ivan Albreht: Ranjena gruda, povest. Splošna knjižnica št. 1. V Ljubljani 1923. Izdala in založila Zvezna tiskarna in knjigarna. 104 strani. Cena broš 12 Din, vez. 17 Din.

Ta knjiga je prvi zvezek nove »Splošne knjižnice«, ki je začela izhajati v založbi Zvezne tiskarne in knjigarne v Ljubljani. Nova »Splošna knjižnica« čije knjige so lepo in okusno opremljene v enotnem formatu 15 x 12 cm in ki se bo prodajala po razmeroma nizkih in zmernih cenah, bo obsegala izvirna slovenska leposlovna in znanstvena dela, eseje, študije in spise poljudnoznanstvene, strokovne in zabavne vsebine, razum tega pa tudi dobre prevode iz svetovne leposlovne in

strokovne književnosti. Po svojem namenu in obsegu je torej »Splošna knjižnica« vsega uvaževanja vreden kulturni pojav. Želeli je, da se ta knjižnica v prid slovenske književnosti in čtivaželjne slovenske javnosti lepo razvije in uspešno izpolni namen, ki si ga je postavila.

Povest »Ranjena gruda« našega že dobro znanega pisatelja I. Albrehta, ki je izšla kot prvi zvezek te knjižnice, je po svoji vsebini, tendenci ter po svojem gladkem slogu zelo zanimiv pojav v naši pripovedni književnosti izza zadnje dobe. ki žalibog izkazuje veliko vrzel glede obširnejše zasnovanih izvirnih pripovednih spisov. Posebno zanimanje pa bo »Ranjena gruda« vzbudila radi svoje aktualne vsebine, ki razmotriva pereče moderne probleme in posega z drugim delom v vojno in povojno-okupacijsko dobo, ki je bila za naše primorske kraje in za mnoge posameznike takoko usodopolna.

Nizka cena knjige bo poleg tega gotovo odobrila mnogokatega, da si omisli 1. zvezek »Splošne knjižnice« kakor tudi nadaljne, ki bodo, kakor čujemo, sledili v pestri in številni vrsti kmalu drug za drugim. Kakor je razvidno iz prospekta »Splošne knjižnice« bodo v njenih izdajah zastopani vsi najboljši leposlovni kakor tudi znanstveni in strokovni slovenski in tujejezični pisatelji.

Mi gremo naravnost, ne ozirajoč se na ničvredne malenkosti — rušeč barikade separatizma in defetizma.

Diplomiran strojnik

Išče službo v tovarni, event. sprejme tudi službo tehničnega posredovalca. Cenj. ponudbe na upravo lista pod »NUJNO«.

Večerni komercialni tečaj.

Dne 1. oktobra otvori zopet profesor F. Sič dva večerna komercialna tečaja za bančno in splošno trgovsko knjigovodstvo. — Predavanja se bodo vršila v prostorih Glasbene matice. Prijave sprejema in daje tozadevne informacije od 15. sept. dalje od 1. do 3. ure popoldne v Gradaški ul. 18/L.

Večerni komercialni tečaj

za bančno in splošno trgovsko knjigovodstvo v prostorih Glasbene matice otvori prof. F. Sič dne 1. oktobra t. l. Prijave in informacije: Prof. F. Sič, Gradaška ul. št. 18/L od 15. septembra dalje od 1.—3. ure popoldne.

Risalni aparat

„Lorgo“

radi vojaške službe ceno naprodaj. Poizve se: KOŠAK, Kongresni trg 3-IV.

Lastnik inž. F. Kranjec.

Odgovorni urednik Vl. I. Galinja.

Dr. Igo Janč, odvetnik v Mariboru, naznanja, da se je preselil s svojo pisarno iz Vetrinjske ulice 8 na Aleksandrovo cesto št. 25.

UČITELJSKA TISKARNA V LJUBLJANI

je najmoderneje urejena in izvršuje vsa tiskarska dela od najpreprostejšega do najmodernejšega.

Tiska šolske, mladinske, leposlovne in znanstvene knjige. — Ilustrirane knjige v eno- ali večbarvnem tisku. — Brusure in knjige v malih in tudi največjih nakladah. — Časopise, revije in mladinske liste.

Glavna oprema ilustriranih katalogov, cenikov in reklamnih listov.

Lastna tvornica šolskih zvezkov.

Šolski zvezki za osnovne šole in srednje šole. Risanke, dnevniki in beležnice.

Restavracija, klet in kavarna

ZVEZDA

vsak večer

KONCERT

na vrtu restavracije in v kavarni.

Za obilen obisk se sl. občinstvu priporočata

Fran in Roza Krapež.

Parfums - Driay - Paris

Ing. V. NIKOLIC

Kraljevski dvorski liferant

LJUBLJANA - MOSTE

Telefon št. 562.

Priporočamo za nakup pisarniskih in šolskih potrebščin tvrdko

M. TIČAR

Ljubljana, Šelenburgova ulica št. 1

in Sv. Petra cesta.

PRODA SE:

Tri originalne kitajske kimono iz kitajske svile, z zlatom vezane, prinešene iz Tientsina. Cena nizka. Naslov pri Upravi lista.

Otroški vozički!

več vrst, DVOKOLESA raznih modelov, najnovejši motorčki ameriškega tipa »EVANS«. Velikazaloga pnevmatike in delov po najnižji ceni. Sprejemamo tudi vsa popravila, emailiranje in ponilje, »TRIBUNA« F. B. L. tovarne dvokoles in otroških vozičkov v Ljubljani, Karlovska cesta 4.

KUVERTA

d. z o. z.

konfekcijska tvornica

LJUBLJANA, VOŽARSKI POT 1

TVORNICI KUVERT

IMA VEDNO V ZALOGI IN IZDELUJE

PO NAROČILU VSE VRSTE KUVERT

!! NA ŽELJO POŠLJEMO VZORCE !!

MODNA TRGOVINA

A. ŠINKOVIC
NASL. K. SOSS

LJUBLJANA
Mestni trg 19.
CENE ZMERNE!!

IVAN ZAKOTNIK LJUBLJANA
Dunajska c. št. 46.
mestni tesarski mojster Telefon št. 379.

Vsakovrstna tesarska dela, moderne lesene stavbe, ostrešja za palače, hiše, vile, tovarne, cerkve in zvonike; stropi, razna tla, stopnice, lednice, paviljoni, verande, lesene ograje i. t. d.

Gradba lesenih mostov, jezov in mlinov.

Parna žaga.

Tovarna furnirja.

„SLOGRAD“

Slovenska gradbena in industrijska d. d.

Telefon inter. 180.

Telefon inter. 180.

Tehnična pisarna Ljubljana, Sp. Šiška,
Frankopanska ulica 151.

Izvršuje: stanovanjske hiše, trgovska poslopja, moderne industrijske zgradbe, betonske in železobetonske konstrukcije, vse vrste vodnih naprav na podlagi 25 letnih izkušenj. Specialiteta: železobetonske cevi za vodne naprave in vodovod.

Zastopa: Patent Dr. inž. Emperger-a za izvrševanje konstrukcij iz armiranega betona z litoželeznimi vložki za visoke tlačne napetosti (kakor pri skladiščih, „silo“-mostovih in podobno). Izdeluje: vse vrste tehničnih projektov in statičnih proračunov. Parna žaga.

Zobna pasta

„Aikadont“

Ustna voda

Autogaraža
AUTODELAVNICA

A. Thaler

LJUBLJANA
GLINCE 37.

RNEL
MPTIKO

VSEH ZNAMK ZA
AUTOMOBILE
IN KOLESA

J. FOREC

LJUBLJANA:
PALAČA LJ-KR-BNK

Gradbeno podjetje

ing. Dukić in drug
Ljubljana, Bohoričeva ul. 24
se priporoča za vsa v to stroko
spadajoča dela.

MERAKL

barve, mastila, lake, kit-
klej, emalie, čopiče in za-
jamčeno čisti firnež

najboljše vrste nudi tovarna

Medić, Rakovc, Zankl d. z
o. z.

Maribor, Ljubljana, Novisad,
podružnica. centrala. skladišče.

Tovarne: LJUBLJANA-MEDVODE

Carinsko - Posredniški - Bureaux

Uvoz **GROM** Izvoz

Centrala Ljubljana Kolodv. ulica 41.

Podružnice:

Zagreb, Maribor,
Jesenice, Boh. Bistrica,
Čakovec, Rakovc.

A. & E. Skaberne
Ljubljana

MANUFATURA

in
MODA

Na debelo in drobno.

Avtomobile

kolesa, motorje,
pnevmatiko vseh
vrst, olje, bencin in
druge potrebščine
ima vedno v zalogi

F. Florjančič
LJUBLJANA.

MANUFAKTURNA VELETRGOVINA

HEDŽET & KORITNIK

LJUBLJANA, Frančiškanska ulica št. 6.

BRZO JAVI: HEDŽET.

TELEFON ŠTEV. 75.